

Sylabus Wydziału Medycznego Uczelni Łazarskiego			
Pielęgniarstwo, profil praktyczny			
1. Nazwa przedmiotu	Opieka paliatywna	2. Forma zajęć	Wykłady, praca własna studenta – samokształcenie, zajęcia praktyczne
3. Rok akademicki, rok studiów, semestr realizacji przedmiotu	2021-2022 II/III		
4. Stopień studiów, tryb studiów	licencjackie/stacjonarne		
5. Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest zdobycie przez studenta wiedzy, umiejętności oraz ukształtowanie postaw umożliwiających objęcie profesjonalną opieką pielęgniarską pacjentów nieuleczalnie chorych, w stanie terminalnym oraz ich opiekunów.		
6. Wymagania wstępne	Wiedza zdobyta w dotychczasowym kształceniu zawodowym i samokształceniu z zakresu: anatomii, fizjologii, patofizjologii, etyki, psychologii i socjologii. Wykazanie się następującymi umiejętnościami: porozumiewania, rozpoznawania problemów i planowania opieki nad chorym nacechowane stanem refleksyjnej równowagi. Postawa obrazująca poszanowanie autonomii i godności człowieka.		
7. Koordynator przedmiotu, kontakt	Imię i nazwisko	Adres email	
	dr Paweł Witt		
8. Prowadzący zajęcia, kontakt	Imię i nazwisko	Adres email	
	Mgr Ewa Głodowska		
	Mgr Iwona Zajączkowska		
9. Metody kształcenia	Wykład: wykład informacyjny i konwersatoryjny, dyskusja dydaktyczna, prezentacja multimedialna, film, Zajęcia praktyczne medyczne - ćwiczenia praktyczne, metoda problemowa, praca z chorym, analiza dokumentacji medycznej, pokaz, instruktaż, wykonywanie świadczeń zdrowotnych w określonym zakresie pod bezpośrednim nadzorem nauczyciela, seminarium, dyskusja dydaktyczna		
10. Efekty uczenia się Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego. Załącznik nr 4.			
Wiedza Absolwent zna i rozumie:	Kod efektu		Metody weryfikacji
	Przedmiotowy	Kierunkowy	
zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, położniczo-ginekologicznym, pediatrycznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w intensywniej opiece medycznej, opiece paliatywnej, opiece długoterminowej;	EP-1	D.W3.	POZ. 11
zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	EP-2	D.W5.	
właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z	EP-3	D.W6.	

uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;			
standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;	EP-4	D.W7.	
zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym);	EP-5	D.W10.	
Umiejętności Absolwent potrafi:	Kod efektu		Metody weryfikacji
	Przedmiotowy	Kierunkowy	
gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarstwa, ustalać cele i plan opieki pielęgniarstwa, wdrażać interwencje pielęgniarstwa oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarstwa;	EP-6	D.U1.	POZ. 11
uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno – rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;	EP-7	D.U16.	
prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe;	EP-8	D.U17.	
prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;	EP-9	D.U21.	
oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;	EP-10	D.U24.	
postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;	EP-11	D.U25.	
przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza;	EP-12	D.U26.	
Kompetencje społeczne absolwent jest gotów do:	Kod efektu		Metody weryfikacji
	Przedmiotowy	Kierunkowy	
kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;	EP-13	K_K01	POZ. 11
przestrzegania praw pacjenta;	EP-14	K_K02	
samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	EP-15	K_K03	
ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	EP-16	K_K04	
zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	EP-17	K_K05	
przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	EP-18	K_K06	

dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	EP-19	K_K07	
1. Metody weryfikacji			
<p>Eseje, raporty, krótkie ustrukturyzowane pytania, testy wielokrotnego wyboru (Multiple Choice Questions, MCQ), testy wielokrotnej odpowiedzi (Multiple Response Questions, MRQ), testy wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi.</p> <p>Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność w czasie obiektywnego standaryzowanego egzaminu klinicznego (Objective Structured Clinical Examination, OSCE).</p> <p>Egzaminy są standaryzowane i są ukierunkowane na sprawdzenie wiedzy na poziomie wyższym niż sama znajomość zagadnień (poziom zrozumienia zagadnień, umiejętność analizy i syntezy informacji oraz rozwiązywania problemów).</p> <p>W zakresie kompetencji społecznych prowadzi się obserwację wniosków i postawy studenta podczas prowadzonych zajęć.</p> <p>Pisemne zaliczenie obejmuje: wytyczne WHO w zakresie opieki paliatywnej/hospicyjnej, historia i rozwój opieki paliatywnej, aktualne standardy postępowania objawowego w kontekście złożonej sytuacji pacjenta z zaawansowaną chorobą nowotworową.</p> <p>Zasady dopuszczenia do zaliczenia: udokumentowane samokształcenie.</p> <p>Samokształcenie: zaliczenie do wyboru: udział czynny w konferencji potwierdzony certyfikatem wraz ze streszczeniem wybranego wystąpienia; praca pisemne w formie eseju na jeden wybrany temat z pośród kilku podanych przez nauczyciela; potwierdzony udział w wolontariacie. Kryteria zaliczenia zajęć praktycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Obecność na zajęciach, kultura osobista, punktualność, obowiązkowość, odpowiedzialność, umiejętność nawiązywania kontaktów interpersonalnych, poszanowanie godności pacjenta, prawa do intymności, prawa do informacji i współudziału w podejmowanych decyzjach opiekuńczo- pielęgnacyjnych, zachowanie tajemnicy zawodowej, ■ Zapewnienie pacjentowi opieki pielęgniarzkiej zgodnie z obowiązującymi standardami pielęgnowania oraz zasadami etyki ogólnoludzkiej i zawodowej, ■ Udokumentowanie opieki (dokumentacja procesu pielęgnowania), ■ Zaliczenie ustne tematyki zajęć praktycznych oraz umiejętności praktycznych w oddziale według indeksu (dziennika) umiejętności, ■ Ocena przez nauczyciela indywidualnej dokumentacji procesu pielęgnowania, oraz pracy studentów według indywidualnej karty oceny (Działania w roli członka zespołu opieki zdrowotnej, działania na rzecz własnego rozwoju i rozwoju praktyki pielęgniarzkiej, świadczenie opieki zdrowotnej i zarządzanie opieką zdrowotną, podejmowanie działań edukacyjnych) samoocena studentów, w przypadku nieobecności zajęcia praktyczne muszą być zrealizowane w innym terminie (ustalonym z koordynatorem zajęć). 			
2. Treści kształcenia			
L.p.	Tematyka zajęć		L. godz.
	Wykład		
1.	1. Opieka paliatywna/hospicyjna: wyjaśnienie pojęć, historia opieki paliatywnej/hospicyjnej na świecie i w Polsce. 2. Zasady i standardy opieki paliatywnej/hospicyjnej. Filozofia postępowania w opiece paliatywnej. Organizacja opieki paliatywnej/hospicyjnej. 3. Rola pielęgniarzki w wielodyscyplinarnym zespole opieki paliatywnej/hospicyjnej. 4. Znaczenie medycyny paliatywnej i leczenia objawowego na przykładach: bólu, duszności, lęku, depresji, zmęczenia, zaparc, nudności i wymiotów, kacheksji, odleżyn, obrzęku limfatycznego. 5. Charakterystyka bólu nowotworowego: podział bólu, wrażliwość (próg bólowy), częstotliwość występowania, patomechanizm, natężenie, metody oceny bólu, aspekt psychospołeczny bólu oraz współpraca pielęgniarzki z pacjentem w zniesieniu bólu. Zasady postępowania w leczeniu bólów nowotworowych wg WHO. 6. Zapewnianie komfortu przez pielęgniarzkę: psychicznego, fizycznego i społecznego- umiejętność porozumiewania się werbalnego i niewerbalnego.		40

	7. Wsparcie psychospołeczne i duchowe chorego i rodziny. Wsparcie w trakcie żałoby i osierocenia.	
	8. Problematyka badań naukowych w medycynie paliatywnej.	
Ćwiczenia		
1.	Nie dotyczy	
Zajęcia praktyczne		
1.	1. Poznanie specyfiki i topografii, obowiązujących procedur oraz zasad BHP w hospicjum. Nawiązanie kontaktu z chorym, jego rodziną i zespołem terapeutycznym. Zapoznanie z programem i warunkami zaliczenia zajęć praktycznych, regulaminem zajęć praktycznych. 2. Planowanie, organizowanie i sprawowanie opieki nad chorym w terminalnym okresie choroby i nad jego opiekunami. 3. Najczęstsze objawy, dolegliwości i problemy chorego. 4. Ból totalny – sposoby łagodzenia i farmakoterapia bólu oraz innych objawów somatycznych u chorego cierpiącego – udział pielęgniarki i ocena efektów. Monitorowanie skuteczności terapii p/ bólowej z wykorzystaniem skali VAS. Planowanie i realizacja działań podwyższających próg bólowy. 5. Znaczenie personelu terapeutycznego w sprawowaniu opieki nad chorym u schyłku życia oraz jego rodziną. Podsumowanie zajęć, dokonanie samooceny z uzasadnieniem i oceny zajęć praktycznych w oparciu o ustalone kryteria.	40
Seminaria		
1.	Nie dotyczy	
Praktyki zawodowe		
1.	Według odrębnego sylabusu (rok III, sem. VI)	40
3. Zagadnienia realizowane w ramach pracy własnej studenta		
L.p.	Opis	L. godz.
1.	Samokształcenie	10
2.	Analiza literatury przedmiotu i sprawozdanie pisemne	
3.	Przygotowanie do ćwiczeń praktycznych medycznych	
4.	Przygotowanie do pisemnego zaliczenia	
4. Formy zaliczenia	Obecność na zajęciach (100%) oraz opanowanie materiału przewidzianego programem. Egzamin/zaliczenie końcowe w formie podanej przez prowadzącego. Wykład – egzamin pisemny lub ustny. Podstawą zaliczenia wykładu jest pozytywna ocena z egzaminu pisemnego lub ustnego. Zajęcia praktyczne – zaliczenie pisemne lub ustne. Podstawą zaliczenia zajęć praktycznych jest uzyskanie pozytywnej oceny, którą warunkują: aktywny udział studenta na zajęciach, pozytywna ocena z prac zaliczeniowych lub ustnych.	
5. Warunki zaliczenia	Skala ocen: <60% pkt – 2; 60-67% pkt – 3,0; 68-75% pkt – 3,5; 76-83% pkt – 4,0; 84-91% pkt 4,5; 92-99% pkt – 5. 100% pkt – 5,5 oraz wykazanie się na zajęciach wyjątkową znajomością przedmiotu.	
6. Punkty ECTS		
	Liczba godzin na zrealizowanie aktywności	Liczba punktów ECTS
Godziny kontaktowe		
Wykład	40	1,6
Seminaria	0	
Ćwiczenia	0	
Zajęcia praktyczne	40	2
Praktyka zawodowa (odrębny sylabus)	40	2
Inna aktywność studentów		
Praca własna studentów	10	0,4
Suma	130	6

7. Literatura podstawowa	1. Krystyna de Walden - Gałuszko, Anna Kaptacz, Izabela Kaptacz: Pielęgniarstwo opieki paliatywnej, wydanie II, 2023 2. Aleksandra Ciałkowska - Rysz, Tomasz Dzierżanowski: Medycyna Paliatywna, wydanie I, 2019 3. Jan Dobrogowski, Jerzy Wordliczek. Leczenie bólu. PZWL. Warszawa, 2, 2014
8. Literatura uzupełniająca	1. Rafał Młynarski. Procedura postępowania pielęgniarzkiego wobec pacjenta z wszczepionym portem dożylnym. PZWL. Warszawa, 1, 2019 2. Anna Pyszora, Agnieszka Wójcik. Fizjoterapia w opiece paliatywnej. PZWL. Warszawa, 1, 2014 3. Krzysztof Buczkowski, Małgorzata Krajnik. Opieka paliatywna. PZWL. Warszawa, 11, 2009
9. Miejsce realizacji	Uczelnia Łazarskiego/hospicjum
10. Inne uwagi	Brak